

Lad biodiversitet og fødevarer sikkerhed gå forud for frøfirmaernes profit!

Vi skriver dette hørings svar, da vi er alvorligt bekymret over den monopoliserede vej som fødevarerproduktionen er på vej ned ad – ikke kun i Danmark eller Europa, men i hele verden.

I en verden præget af klimaforandringer og miljøproblemer bør man sikre en fødevarerproduktion gennem en bevarelse og udbyggelse af biodiversiteten og økologien frem for monokulturfødevarer, udledning af miljøskadelige stoffer og tilladelse af GMO afgrøder som ingen kender langtidseffekten af.

De tekniske, økonomiske og bureaukratiske forhindringer for at kunne certificere planteforformeringsmateriale i Europa begrænser udbuddet og diversiteten af planter, og skaber alvorlige problemer for innovation og diversitet i fødevarer sektoren.

Udnyttelse af gamle plantesorter og bevarelse af dem i et levende landbrugsmiljø (in situ) er ikke eksisterende, eller udføres kun i kraft af civil ulydighed mod en lovgivning, der ikke lever op til internationale forpligtelser for plantegenetiske ressourcer. Lovgivningen er tydeligvis lavet med de store frøfirmaers indtjening for øje – ikke med henblik på at bevare, udvikle og opformere en større plantediversitet.

Systemet med obligatorisk certificering fungerer til masseproduktionen i europæisk landbrug, men er ikke egnet til afgrøder med speciel anvendelse og kvalitetsparametre som smag, forskellighed, variation, kulinarisk kvalitet, naturlige indholdsstoffer, lokale sorter osv. Systemet stiller de samme certificeringskrav til alt planteforformeringsmateriale, uanset at disse krav er udviklet til og kun egner sig til storskala industriel landbrugs- og fødevarerproduktion.

GMO eller en varieret genpulje

Vi er opmærksomme på at lovgivningen ikke omhandler GMO, men for os at se er bevarelsen af en stor biodiversitet det vigtigste argument mod GMO. Der findes pt. grøntsager som allerede besidder mange af de egenskaber, man bruger som hovedargument for at retfærdiggøre GMO forskning. I årtusinder har forædlingsarbejdet sørget for, at netop en bred genetisk diversitet gør, at man altid kan finde den sort som passer bedst til ens mikroklimate.

I vores optik er det vigtigste formål en lovgiver kan have, at sørge for at information om arter, specielle karakteristika og ydelse er til rådighed for landmanden og haveejeren. Verden producerer i dag KJ, der svarer til ca. det dobbelte af hvad menneskeheden har brug for, for at kunne overleve. Det burde betyde at der er overskud til at forske i bedre smag, samt sundere fødevarer. Vi mener bestemt at det er denne visionære vej som en fødevarer politik bør gå.

Vi forstår at det er svært som lovgiver at lave om på systemet, men meget er reddet hvis der kommer fri registrering, en langsigtet plan for bevaringen af de bevaringsværdige sorter og en plan for ikke blot bevaring – men udbygning af genpuljen.

Samtidig mener vi at den danske regering bør tage aktivt afstand fra indførelse af GMO afgrøder og produkter. Der er ingen gode argumenter for at dyrke dem i forhold til andre afgrøder - men der er masse af bekymringer som burde afholde os fra det. F.eks. kender ingen langtidseffekten eller

risiciene ved at indfører GMO i økosystemet. Vi mener at det er dybt kritisabelt at regeringen har lagt op til at tage stilling i den enkelte sag.

Vi støtter fuldt og helt at det nu er lovligt for den enkelte haveejer at bytte frø med naboen. Dog er ændringerne enormt mangelfulde. Hvis vi har for mange frø af en sort vi har købt af en frøproducent (F1 eller andet) så må vi vel stadig ikke bytte med naboen? Det gør i praksis, at kun frøsamlerne bliver gjort lovlige.

Hvis lovgivningen kun omhandler gamle sorter, så duer lovgivningen ikke, da den kun griber fat i at lovliggøre en flig, men ikke hele problematikken. Mindre forhandlere eller andre som opformerer en frøægte sort er jo stadig ulovlige ifølge lovgivningen. I praksis øger man derfor ikke biodiversiteten selv om det ser sådan ud på papiret. I praksis kan frøsamlerne nu bytte de få sorter de allerede har helt uhindret, men muligheden for at udvide sorts puljen er meget meget lille. Dermed opnår man ingen reel gevinst ved lovliggørelsen ud over at afkriminalisere et lille led af en kæde der burde hænge sammen.

Enten bør man lovliggøre hele rækken af ting som griber ind i hinanden eller også lader man det hele være ulovligt (og det har I vist allerede opdaget at Havedanmark ikke finder sig i). Der skal virkelig strammes op i denne lovgivning, så loven bliver sammenhængende.

Et andet eksempel på ting som ikke hænger sammen i lovgivningen er i forhold til de gamle kornsorter. Man har i den grad bygget den hidtidige lovgivning og hele systemet op for at tilgodese monokulturer og store frøfirmaer. Dette medfører at man slet ikke ved hvordan man skal reagere når, der opdages en gammel kornsort. Spelt, ølandshvede og emmer er ikke monokulturer og det er netop deres fordel, bl.a. pga. resistens mod skadedyr. Men de er derfor også en ulovlig afgrøde, da de ikke er frøkonstante. Ikke desto mindre går kornsorterne deres sejrsgang i hele Danmark og en god del af den vestlige verden. Disse sorter er nemlig sunde for os mennesker og smager godt.

Der er da noget galt hvis systemet ikke kan arbejde med at forbrugerne efterspørger noget som er sundere og smager bedre...

Vi lever i et samfund, som priser små iværksættere for deres virkestrang, men på frøområdet er det kun store firmaer som har ret til at drive virksomhed. Vi mener at små primærproducenter skal have lov til at sælge deres egne frø fra egen virksomhed.

Vi vil gerne bede NaturErhvervsstyrelsen om, at tage de mange indvendinger alvorligt. Det er ikke længere et Danmark hvor det kun kan svare sig at lytte til de store frøfirmaer og de traditionelle landmænd. Havedanmark har også en mening og da vi leverer stemmer til det politiske niveau vil vi tages alvorligt.

Vi er nu blevet bedre organiseret end før, hvilket en 2 ugers kampagne med 4400 underskrifter, 500 følgere på facebook samt et utal af hørings svar til jer, nok vidner om.

God arbejdslyst

Mvh

Signe Schrøder og Mads Syberg